

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 10849/2024
28.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиле мал. АА из ..., чији је законски заступник мајка ББ из ..., чији је пуномоћник Миљана Манчић Петровић, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., чији је пуномоћник Бојан Рајковић, адвокат из ..., ради поверавања детета, уређења начина одржавања личних односа мал. детета са родитељем са којим не живи, издржавања и одлучивања о привременој мери, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 35/24 од 01.02.2024. године, у седници одржаној 28.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж2 35/24 од 01.02.2024. године и пресуда Основног суда у Пироту П2 140/23 од 31.10.2023. године, у ставу четвртом изреке, тако што се **УСВАЈА** тужбени захтев тужиле и тужени **ОБАВЕЗУЈЕ** да на име свог доприноса у издржавању малолетне тужиле, поред досуђеног месечног износа од 15% редовних месечних новчаних примања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, плаћа месечни износ од још 5% редовних месечних новчаних примања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, уплатом на текући рачун законског заступника детета, мајке ББ из ... број ..., који се води код „Вапса ...“ а.д. Београд, најкасније до 10ог у месецу за претходни месец, почев од 19.06.2023. године, као дана подношења тужбе па убудуће, док за то постоје законски услови, под претњом принудног извршења. У преосталом делу ревизија тужиле се одбија, као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев мал. тужиле за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пироту П2 140/23 од 31.10.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и мал. АА, рођена ...2022. године у ..., поверена мајци ББ на самостално вршење родитељског права и одређено да ће адреса пребивалишта малолетног детета бити у ..., у улици ... број .. Ставом другим изреке, уређен је начин одржавања личних односа туженог са мал. тужиљом, тако што ће отац

виђати дете у месту пребивалишта детета сваког другог викенда, суботом и недељом у трајању од три сата, зависно од потреба детета, у присуству мајке у прва три месеца виђања, док ће се након протекла овог периода виђање обављати насамом, у временском периоду у току дана у зависности од потреба детета. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и тужени обавезан да на име свог доприноса издржавању мал. тужиље плаћа 15% од редовних месечних примања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, уплатом на текући рачун законског заступника детета – мајке ББ најкасније до 10ог у месецу за претходни месец, почев од 19.06.2023. године, као дана подношења тужбе па убудуће, док за то постоје законски услови. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев мал. тужиље у делу којим је тражила да се тужени обавезе да на име свог доприноса у издржавању плаћа преко досуђених 15% од редовних месечних новчаних примања до тражених 35% примања. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу да се мајка мал. тужиље - ББ, овласти да без посебне сагласности туженог води дете на зимовање, летовање или друго туристичко путовање ван Републике Србије, као и да самостално за тужиљу може поднети захтев за издавање путне исправе. Ставом шестим изреке, усвојен је предлог туженог и привремено уређен начин одржавања личних односа са мал. тужиљом, на начин ближе наведен у овом ставу изреке. Ставом седмим изреке, одређено је да се привремена мера примењује од 31.10.2023. године и остаје на снази до правноснажног окончања поступка који се води пред Основним судом у Пироту у предмету П2 140/23. Ставом осмим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 35/24 од 01.02.2024. године, одбијена је жалба мал. тужиље и првостепена пресуда потврђена у ставу четвртим и осмом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену мал. тужиља је благовремено изјавила ревизију из чије садржине произлази да исту побија због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11...10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиље делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља АА, рођена ...2022. године, ванбрачно је дете ББ и туженог ВВ. Након рођења тужиље, тужени је напустио ванбрачну заједницу и бригу о детету у потпуности је водила мајка. Мајка мал. тужиље је запослена и остварује просечну месечну зараду у износу од 53.869,69 динара. Тужени је запослен у фабрици „ГГ“ доо Србија и у последња три месеца (уговорени бруто заједно са прековременим радом и другим накнадама) остварио је просечну зараду у износу од 281.482,00 динара. Месечне потребе мал. тужиље које се односе на пелене, козметику, храну, одећу и обућу износе 60.200,00 динара. Минимална сума издржавања која представља суму коју као накнаду за храњенике, односно за лица на

породичном смештају коју периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту, за новембар месец 2023. године износи 44.792,00 динара. Према мишљењу Центра за социјални рад у Пироту од 10.08.2023. године, датог у погледу одређивања привремене мере, у интересу мал. тужиле је да се привремено уреди њен контакт са туженим оцем на начин предложен од стране родитеља. У почетку је потребно да се контакти обављају у присуству мајке, са тенденцијом да мал. тужила време проводи са оцем насамо, што би могло бити реализовано након истека периода од око три месеца. Према мишљењу Центра за социјални рад у Пироту од 24.10.2023. године, у интересу тужиле је да буде поверена на чување и васпитање мајци, која добро познаје њене навике и потребе и са њом има успостављену стабилну емотивну везу. Мајка је добро организована, а у стану у којем живи обезбеђени су сви услови за адекватно чување и одгајање детета. У погледу начина одржавања личних односа оца са дететом, орган старатељства је у свему остао при мишљењу које је дао у поступку ради одлучивања о привременој мери.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, нижестепени судови су закључили да је у најбољем интересу мал. тужиле да се повери на чување и васпитање мајци, а да се модел виђања са оцем уреди на начин како су то предложили родитељи, што је у сагласности и са мишљењем Центра за социјални рад. Тужени је обавезан да на име дела доприноса за издржавање мал. АА плаћа месечни износ од 15% редовних месечних новчаних примања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање почев од дана подношења тужбе, са позивом на одредбе члана 160. и 266. Породичног закона. Усвојен је предлог туженог за одређивање привремене мере у вези са одржавањем личних односа малолетне тужиле са оцем, у складу са чланом 6. Породичног закона, члана 3. став 1. Конвенције о правима детета и чланом 449. и 460. Закона о извршењу и обезбеђењу.

Породични закон је установио критеријуме којима се суд руководи у поступку одређивања издржавања (члан 160), прописивањем да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања (став 1), при чему се води рачуна о минималној суми издржавања, коју суму као надокнаду за храненике односно за лица на породичном смештају, периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту, у складу са законом (став 4), с тим да закон упућује како се цене могућности дужника издржавања као могућности које зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицања зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3). Чланом 162. став 3. истог закона, прописано је да ако је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете, какав ужива родитељ дужник издржавања.

По налажењу овог суда, нижестепени судови су одлучујући о висини доприноса туженог за издржавање мал. тужиле погрешно применили материјално право. Наиме, с обзиром на утврђену висину месечних потреба мал. тужиле од 60.200,00 динара и месечних примања мајке тужиле у износу од око 53.000,00 динара, а имајући у виду економску и породичну ситуацију туженог, односно да остварује просечну зараду од око 280.000,00 динара месечно, те да нема обавезу издржавања других лица, да је здрав и радно способан, овај суд налази да је тужени у обавези и могућности да доприноси издржавању са 20% редовних месечних новчаних примања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, све у складу са чланом 160. Породичног закона. Наведеним износом неће бити угрожена егзистенција туженог, док је преостали

износ до потребног износа за издржавање мал. тужиље дужна да обезбеди мајка, јер је обавеза родитеља да издржава своје малолетно дете заједничка обавеза оба родитеља. Одређујући висину доприноса за издржавање мал. тужиље, коју је дужна да обезбеди мајка, овај суд имао у виду да у конкретном случају законска заступница свакодневно брине о свим потребама мал. детета, не само финансијским. Приликом одмеравања висине доприноса туженог у издржавању мал. тужиље, овај суд је имао у виду и животни стандард туженог, с обзиром на месечна примања која остварује, све у смислу члана 162. ПЗ.

Због наведеног, побијана пресуда је у ожалбеном делу делимично преиначена и тужени обавезан да за издржавање детета плаћа месечни износ од укупно 20% редовних месечних новчаних примања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање.

У преосталом делу, за износ издржавања до тражених 35% редовних новчаних месечних примања, Врховни суд налази да је захтев неоснован и превисоко постављен, имајући у виду да се целокупна обавеза издржавања не може превалити само на једног родитеља, због чега је у том делу ревизија тужиље одбијена. Ревизија је одбијена и у делу одлуке о трошковима поступка, јер је правилно одлучено применом члана 207. Породичног закона. О накнади трошкова поступка у вези са породичним односима суд одлучује по слободној оцени, водећи рачуна о разлозима правичности. Исход спора није условљавајући за одлуку о трошковима поступка у парницама ове врсте. По принципу правичности, оцењено је да нема места досуди накнаде трошкова поступка.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 416. став 1. делимично усвојио ревизију тужиље и одлучио као у изреци.

Како је тужиља остварила делимичан успех у поступку по ревизији у незнатном делу, то је одбијен њен захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка и применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке пресуде.

**Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**